

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 4ης Νοεμβρίου 2003 *

Στην υπόθεση T-85/02,

Pedro Díaz, SA, με έδρα την Καρθαγένη (Ισπανία), εκπροσωπούμενη, αρχικώς, από τον δικηγόρο P. Koch Moreno και, στη συνέχεια, από τον δικηγόρο M. Aznar Alonso,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από τους O. Montalto και J. Crespo Carrillo,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

ενώ έτερος διάδικος στη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) ήταν η

Granjas Castelló, SA, με έδρα τη Mollerussa (Ισπανία),

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του τρίτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) της 16ης Ιανουαρίου 2002 (υπόθεση R 40/2000-3) όσον αφορά την ανακοπή που ασκήθηκε από τον δικαιούχο του εθνικού σήματος EL CASTILLO,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους Ν. J. Forwood, Πρόεδρο, J. Pirrung και Α. W. H. Meij, δικαστές, γραμματέας: Β. Pastor, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 22 Μαρτίου 2002,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα απαντήσεως του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 16 Ιουλίου 2002,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 11ης Ιουνίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Την 1η Απριλίου 1996 η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση καταχώρισεως κοινοτικού σήματος στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (στο εξής: Γραφείο) δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί.
- 2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι το λεκτικό σήμα CASTILLO.
- 3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται στις κλάσεις 29 και 30, κατά την έννοια του διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών όσον αφορά την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν, μεταξύ άλλων, στην ακόλουθη περιγραφή:

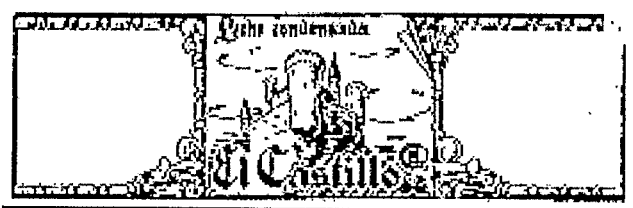
— κλάση 29: «Ψάρια, φρούτα και λαχανικά διατηρημένα, αποξηραθέντα και μαγειρεμένα, ζελατίνες, μαρμελάδες, κομπόστες, αβγά, γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα, τυριά, κονσέρβες με βάση ψάρια και λαχανικά»

- κλάση 30: «Καφές, τσάι, κακάο, ζάχαρη, ρύζι, ταπιόκα, σάγος, υποκατάστατα καφέ· μέλι, σιρόπι μελάσσας· μαγιά, μπέικιν πάουντερ· αλάτι, μουστάρδα, ξύδι, σάλτσες (καρυκεύματα)· μπαχαρικά, πάγος, σάλτσες για σαλάτες».

4 Στις 5 Ιανουαρίου 1998 η αίτηση αυτή δημοσιεύθηκε στο *Bulletin des marques communautaires* αριθ. 2/98.

5 Στις 2 Μαρτίου 1998 η Granjas Castelló, SA (στο εξής: ανακόπτουσα) άσκησε ανακοπή, βάσει του άρθρου 42 του κανονισμού 40/94, κατά της ζητηθείσας καταχωρίσεως σήματος, όσον αφορά τα προσδιοριζόμενα από το τελευταίο προϊόντα, στηριζόμενη σε δύο προγενέστερα εθνικά σήματα των οποίων είναι δικαιούχος, συγκεκριμένα:

- το ισπανικό λεκτικό και παραστατικό σήμα αριθ. 104 442, που αναπαρίσταται κατωτέρω, σχετικά με το «συμπυκνωμένο γάλα» της κλάσεως 29, που καταχωρίστηκε το 1935·

- το ισπανικό λεκτικό και παραστατικό σήμα αριθ. 1 935 658, που αναπαρίστανται κατωτέρω, σχετικά με «ποτά με βάση το κακάο, τον καφέ, αρωματικά ποτών (που δεν είναι ουσιωδώς οξέα), τσάι, καφέ, σοκολάτα, παρασκευάσματα με βάση δημητριακά», της κλάσεως 30, που καταχωρίστηκε το 1995.

- 6 Με απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 1999, το τμήμα ανακοπών του Γραφείου έκρινε ότι ναι μεν υφίστατο ομοιότητα μεταξύ των συγκρουομένων σημείων, πλην όμως ότι η ομοιότητα αυτή δεν ήταν έντονη. Το εν λόγω τμήμα έκανε μερικώς δεκτή την ανακοπή καθόσον αφορά τα ακόλουθα προϊόντα: «γάλα και προϊόντα γάλακτος», της κλάσεως 29, και «καφέ, τσάι, κακάο, υποκατάστατα καφέ και ρύζι» της κλάσεως 30. Κατόπιν τούτου, το εν λόγω τμήμα αρνήθηκε την καταχώριση του αποτελούντος το αντικείμενο της αιτήσεως σήματος όσον αφορά τα προϊόντα αυτά και έκανε δεκτή την καταχώριση όσον αφορά τα λοιπά προϊόντα που μνημονεύονταν στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος, ιδίως όσον αφορά τα «τυριά».
- 7 Στις 16 Δεκεμβρίου 1999 η ανακόπτουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γραφείου, βάσει του άρθρου 59 του κανονισμού 40/94, κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών.
- 8 Με απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2002 (υπόθεση P 40/2000-3), στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 22 Ιανουαρίου 2002, το τρίτο τμήμα προσφυγών του Γραφείου ακύρωσε μερικώς την απόφαση του τμήματος ανακοπών.

- 9 Από τη σύγκριση των συγκρουομένων σημάτων που είχε κάνει το τμήμα ανακοπών, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι έπρεπε να γίνει δεκτό το αίτημα ανακοπής καθόσον αφορά τα «τυριά» και αρνήθηκε την καταχώριση του αποτελούντος το αντικείμενο της αιτήσεως σήματος όσον αφορά τα προϊόντα αυτά για τον λόγο ότι υφίσταται κάποια ομοιότητα μεταξύ του «συμπυκνωμένου γάλακτος» που καλύπτεται από ένα από τα προγενέστερα σήματα και των «τυριών» που αποτελούσαν το αντικείμενο της αιτήσεως καταχώρισεως σήματος (στο εξής: επίμαχα προϊόντα), και τούτο έστω και αν τα προϊόντα αυτά μπορούν να διαφοροποιούνται.

Αιτήματα των διαδίκων

- 10 Η προσφεύγουσα, αφού παραιτήθηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ενός από τα αιτήματά της, ζητεί στο εξής από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση, στο μέτρο που αυτή αφορά την απόρριψη της αιτήσεως καταχώρισεως σήματος καθόσον αφορά τα «τυριά»·
- να αναγνωρίσει ότι το αποτελούν το αντικείμενο της αιτήσεως σήμα, στο μέτρο που αυτό αφορά τα «τυριά», δεν είναι δυνατόν να συγχέεται με το σήμα αριθ. 104 442 της ανακόπτουσας, στο μέτρο που το τελευταίο σήμα αφορά το «συμπυκνωμένο γάλα»·
- να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα.

11 Κατόπιν της μερικής παραιτήσεως της προσφεύγουσας από τα αιτήματά της, το Γραφείο ζητεί στο εξής από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη

- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επιχειρήματα των διαδίκων

12 Η προσφεύγουσα προβάλλει ένα και μόνο λόγο ακυρώσεως αντλούμενο από παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

Όσον αφορά τη σύγκριση των επιμάχων προϊόντων

13 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί κατ' ουσίαν την προσβαλλομένη απόφαση στο μέτρο που τα επίμαχα προϊόντα, δηλαδή το συμπυκνωμένο γάλα και τα τυριά, εκλήφθησαν ως παρόμοια, ενόψει της φύσεως και του σκοπού τους. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι αυτοί οι δύο τύποι προϊόντων διακρίνονται μεταξύ τους, λόγω της φύσεως, του προορισμού και της χρήσεώς τους, και ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν ούτε ως ανταγωνιστικά ούτε ως συμπληρωματικά. Εξ αυτού συνάγει ότι, λόγω της εμπορικής διαφοροποίησής τους, τα προϊόντα αυτά δεν είναι παρόμοια.

- 14 Πρώτον, προκειμένου περί της φύσεως των επιμάχων προϊόντων, η προσφεύγουσα απορρίπτει την εκτίμηση του τμήματος προσφυγών υπογραμμίζοντας ότι παρά το ότι αυτά ανήκουν στην κατηγορία των γαλακτοκομικών προϊόντων, οι διαδικασίες παρασκευής τους διαφέρουν σημαντικώς, όπως καταδεικνύεται, μεταξύ άλλων, από την απόφαση 872/2000 του τμήματος ανακοπών της 27ης Απριλίου 2000. Η προσφεύγουσα διασαφήνισε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι, αντίθετα προς ό,τι ισχυρίζεται το τμήμα προσφυγών, δεν υφίσταται, απ' ό,τι αυτή γνωρίζει, καμιά επιχείρηση η οποία να παρασκευάζει πράγματι τους δύο τύπους προϊόντων.
- 15 Δεύτερον, προκειμένου περί του επιδιωκόμενου, εν προκειμένω, με τα επίμαχα προϊόντα, σκοπού, η προσφεύγουσα δεν συμφωνεί, κατ' αρχάς, με το τμήμα προσφυγών, στο μέτρο που το τμήμα αυτό έκρινε ότι τα επίμαχα προϊόντα είναι παρόμοια επειδή προσφέρονται για απεριόριστο αριθμό γαστρονομικών παρασκευασμάτων, ειδικότερα στη ζαχαροπλαστική, όπου μπορούν να υποκαθιστούν το ένα το άλλο ως υποκατάστατα του γάλακτος για τα άτομα που δεν μπορούν να ανεχθούν την λακτόζη. Συνάγοντας ορισμένα κριτήρια από την απόφαση 533/2000 του τμήματος ανακοπών, της 29ης Μαρτίου 2000, σχετικά, ιδίως, με το προγενέστερο σήμα αριθ. 104 442, η προσφεύγουσα συμπεραίνει, σχετικώς, ότι το συμπυκνωμένο γάλα χρησιμοποιείται για να συνοδεύει τον καφέ ή ως συστατικό ζαχαρωτών ή γλυκισμάτων, ενώ το τυρί καταναλώνεται, γενικώς, κατά τρόπο ανεξάρτητο και μόνον κατ' εξαίρεση όσον αφορά προϊόντα ζαχαροπλαστικής. Συναφώς, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι τα τυριά της δεν προορίζονται να χρησιμοποιούνται στη ζαχαροπλαστική. Εξάλλου, ο μέσος καταναλωτής δεν είναι δυνατόν να συγγείει, όταν προβαίνει στις σχετικές αγορές, τους δύο τύπους προϊόντων. Πράγματι, πρόκειται για δύο τύπους εντελώς διαφορετικών τελικών προϊόντων. Η προσφεύγουσα επικαλείται, εν προκειμένω, την απόφαση αριθ. 53/2000, σύμφωνα με την οποία το συμπυκνωμένο γάλα «δεν αγοράζεται παρά μόνο sporadikώς από τον μέσο καταναλωτή», ενώ, κατ' αυτήν, το τυρί αποτελεί αντικείμενο συχνών, κατά μέσον όρο, αγορών.
- 16 Εξάλλου, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, ο ισχυρισμός του τμήματος προσφυγών κατά τον οποίο το συμπυκνωμένο γάλα και τα τυριά «πωλούνται συνήθως στα ράφια για τα γαλακτοκομικά προϊόντα» είναι υπερβολικώς γενικός, πολλώ μάλλον εφόσον τα τυριά της διατίθενται συνήθως στο εμπόριο επί ανεξαρτήτων ραφιών. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα υπογράμμισε ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι αναπόδεικτος.

- 17 Τρίτον, η προσφεύγουσα προβάλλει, προς στήριξη του ισχυρισμού της σχετικά με την ανυπαρξία πιθανής συγχύσεως μεταξύ του συμπυκνωμένου γάλακτος και των τυριών, δύο αποφάσεις του ισπανικού Ανωτάτου Δικαστηρίου, του 1974 και του 1976, σχετικά, αφενός, με τα σήματα DULCIPAN και DULCINEA και, αφετέρου, με τα σήματα QUINTANILLA και LA QUINTANA.
- 18 Το Γραφείο εκτιμά ότι κακώς η προσφεύγουσα επιδιώκει να καταδείξει ότι τα επίμαχα προϊόντα είναι δυνατόν να διαφοροποιούνται, πράγμα που κανένας δεν αμφισβητεί. Το πραγματικό πρόβλημα έγκειται στο ζήτημα αν τα προϊόντα αυτά είναι παρόμοια.
- 19 Το Γραφείο κρίνει βάσιμη την εκτίμηση που περιλαμβάνεται στην προσβαλλομένη απόφαση κατά την οποία τα επίμαχα προϊόντα είναι παρόμοια, ενόψει της φύσεώς τους και του σκοπού τους.
- 20 Όσον αφορά την αντίληψη των καταναλωτών, το Γραφείο διευκρινίζει ότι ο κίνδυνος συγχύσεως δεν περιορίζεται μόνο στο ότι είναι δυνατόν να συγχέονται τα προϊόντα αλλά περιλαμβάνει, στην ουσία, και τον κίνδυνο, του οποίου η ύπαρξη επισημαίνεται στο σημείο 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο καταναλωτής είναι δυνατόν να πιστεύσει ότι τα προϊόντα που παρουσιάζουν κάποια ομοιότητα προέρχονται από την ίδια επιχείρηση.
- 21 Συναφώς, το Γραφείο δεν δέχεται ότι η προπαρατεθείσα απόφαση 533/2000 ασκεί εν προκειμένω επιρροή, και τούτο για τον λόγο ότι η ανάλυση της ομοιότητας μεταξύ των δύο προϊόντων είναι πραγματολογική και περιπτωσιολογική. Έτσι, το ένα από τα επίμαχα, στην απόφαση αριθ. 533/2000, προϊόντα, συγκεκριμένα το ζαμπόν, είναι προδήλως διαφορετικό από τα επίμαχα στην υπό κρίση περίπτωση προϊόντα.
- 22 Προκειμένου περί των αποφάσεων του ισπανικού Ανωτάτου Δικαστηρίου, το Γραφείο παρατηρεί ότι το εφαρμοζόμενο από το εν λόγω δικαστήριο εθνικό δίκαιο είναι προγενέστερο της σχετικής με τα σήματα εναρμονισμένης νομοθεσίας. Εν πάση περιπτώσει, τα αντιτιθέμενα στις αποφάσεις αυτές σήματα παρουσιάζουν μεταξύ τους διαφορές εμφανέστερες από αυτές που υφίστανται μεταξύ των επίμαχων στην υπό κρίση περίπτωση σημάτων.

Όσον αφορά τη σύγκριση των συγκρουομένων σημείων και τον κίνδυνο συγχύσεως μεταξύ των επιμάχων σημάτων

- 23 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι το τμήμα προσφυγών δεν απέρριψε την ανάλυση του τμήματος ανακοπών κατά την οποία η ομοιότητα μεταξύ των συγκρουομένων σημείων δεν είναι αναμφισβήτητα έντονη. Το πρόβλημα αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως οριστικώς επιλυθέν στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής, στο μέτρο που το τμήμα προσφυγών δεν θέτει ζήτημα «συμφωνίας μεταξύ των σημείων».
- 24 Ωστόσο, η προσφεύγουσα φρονεί ότι το τμήμα προσφυγών υπέπεσε σε πλάνη ισχυριζόμενο ότι, στο μέτρο που ο όρος «castillo» είναι κοινός και στα δύο σήματα, υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ του αποτελούντος το αντικείμενο της αιτήσεως καταχωρίσεως σήματος και του προγενεστέρου σήματος αριθ. 104 442. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι αυτός ο κίνδυνος συγχύσεως έπρεπε να εκτιμηθεί βάσει της υφισταμένης στην οικεία αγορά καταστάσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, C-39/97, Canon, Συλλογή 1998, σ. I-5507). Πάντως, πολυάριθμες είναι οι ισπανικές ή κοινοτικές καταχωρίσεις, σχετικά ιδίως με την κλάση 29, που περιλαμβάνουν αυτόν τον όρο ή τον έχουν ως συστατικό στοιχείο. Κατά συνέπεια, η συνύπαρξη στην ισπανική αγορά σημάτων περιλαμβανόντων τον όρο «castillo» καταδεικνύει την ανυπαρξία του κινδύνου συγχύσεως μεταξύ των συγκρουομένων, εν προκειμένω, σημάτων. Στην περίπτωση που υφίστανται αμφιβολίες καθόσον αφορά αυτές τις καταχωρίσεις, η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο να στραφεί προς τους οργανισμούς που έχουν αποδεχθεί τις καταχωρίσεις αυτές.
- 25 Το Γραφείο παρατηρεί ότι ούτε οι ενώπιον του τμήματος προσφυγών διάδικοι ούτε η ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφεύγουσα έχουν αμφισβητήσει την πραγματοποιηθείσα από το τμήμα ανακοπών σύγκριση των συγκρουομένων σημείων.
- 26 Εν πάση περιπτώσει, το Γραφείο θεωρεί ότι η ύπαρξη στην αγορά περισσότερων του ενός σημάτων ικανών να προκαλέσουν σύγχυση δεν είναι γενικώς κρίσιμη διότι κάτι τέτοιο μπορεί να προκύπτει είτε από την ανυπαρξία πραγματικού κινδύνου συγχύσεως είτε από την ανυπαρξία εναντιώσεως εκ μέρους του κατόχου προγενεστέρου

σήματος. Εξάλλου, οι προβαλλόμενες από την προσφεύγουσα ισπανικές ή κοινοτικές καταχωρίσεις σημάτων, που περιλαμβάνουν τον όρο «castillo» ή έχουν τον όρο αυτό ως συστατικό στοιχείο, πρέπει, για να έχουν αποφασιστική σημασία, να έχουν αποτελέσει αντικείμενο εμπειριστατωμένης, κατά περίπτωση, εξετάσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Γραφείο διευκρίνισε ότι τα μη κατατεθέντα στο Γραφείο αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να κηρυχθούν απαράδεκτα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 27 Σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, προβάλλεται άρνηση καταχωρίσεως όταν, λόγω του ταυτοσήμου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσδιορίζουν τα δύο σήματα, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού της εδαφικής περιοχής στην οποία απολαύει προστασίας το προγενέστερο σήμα. Εξάλλου, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο α', περίπτωση ii, του κανονισμού 40/94, με την έκφραση προγενέστερα σήματα νοούνται τα σήματα που έχουν καταχωριστεί σε κράτος μέλος εφόσον η ημερομηνία καταθέσεως είναι προγενέστερη αυτής της αιτήσεως καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος.
- 28 Σχετικά με τον κίνδυνο συγχύσεως, από τη νομολογία προκύπτει ότι ο κίνδυνος αυτός σημαίνει ότι είναι δυνατόν το κοινό να πιστέψει ότι τα επίμαχα προϊόντα ή υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια επιχείρηση ή, ενδεχομένως, από επιχειρήσεις συνδεδεμένες μεταξύ τους οικονομικώς [βλ., κατ' αναλογία, την προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 24 απόφαση Canon, σκέψη 29, και την απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 17· την απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Ιανουαρίου 2003, T-99/01, Mystery Drinks κατά ΓΕΕΑ — Karlsberg Brauerei (MYSTERY), Συλλογή 203, σ. II-43, σκέψη 29].
- 29 Σύμφωνα με την ίδια νομολογία, ο κίνδυνος συγχύσεως στην αντίληψη του κοινού πρέπει να εκτιμάται σφαιρικώς, ενόψει όλων των ασκούντων επιρροή παραγόντων

της συγκεκριμένης περιπτώσεως (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 24 απόφαση Canon, σκέψη 16, προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 28 απόφαση Lloyd Shuhfabrik Meyer, σκέψη 18, και προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 28 απόφαση MYSTERY, σκέψη 30). Αυτή η εκτίμηση συνεπάγεται κάποια αλληλεξάρτηση μεταξύ των λαμβανομένων υπόψη παραγόντων και, ιδίως, μεταξύ της ομοιότητας των σημάτων και αυτής των προσδιοριζομένων προϊόντων ή υπηρεσιών. Έτσι, μια ελαφρά ομοιότητα μεταξύ των προσδιοριζομένων προϊόντων ή υπηρεσιών μπορεί να αντισταθμίζεται από μια έντονη ομοιότητα μεταξύ των σημάτων, και αντιστρόφως (προπαρατεθείσες αποφάσεις Canon, σκέψη 17, Lloyd Shuhfabrik Meyer, σκέψη 19, και MYSTERY, σκέψη 31). Η αλληλεξάρτηση μεταξύ των παραγόντων αυτών βρίσκει την έκφρασή της στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 40/94, κατά την οποία η έννοια της ομοιότητας πρέπει να ερμηνεύεται σε σχέση με τον κίνδυνο συγχύσεως του οποίου η εκτίμηση εξαρτάται, ιδίως, από το κατά πόσον είναι γνωστό το σήμα στην αγορά και από τον βαθμό ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου καθώς και μεταξύ των προσδιοριζομένων προϊόντων ή υπηρεσιών.

30 Εξάλλου, καθοριστικό ρόλο στη σφαιρική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως παίζει ο τρόπος που ο μέσος καταναλωτής αντιλαμβάνεται τα επίμαχα προϊόντα ή υπηρεσίες. Πάντως, ο μέσος καταναλωτής αντιλαμβάνεται συνήθως ένα σήμα ως ένα όλον και δεν ασχολείται με την εξέταση των διαφόρων λεπτομερειών του (προπαρατεθείσες ανωτέρω στη σκέψη 28 αποφάσεις Lloyd Shuhfabrik Meyer, σκέψη 25, και MYSTERY, σκέψη 32). Όσον αφορά αυτή τη σφαιρική εκτίμηση, ως μέσος καταναλωτής θεωρείται ο κανονικώς ενημερωμένος και λογικώς προσεκτικός και συνετός. Εξάλλου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ο μέσος καταναλωτής σπανίως έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε άμεση σύγκριση μεταξύ των διαφόρων σημάτων, αλλά πρέπει να στηρίζεται στην ατελή εικόνα που έχει στη μνήμη του γι' αυτά (προπαρατεθείσα απόφαση Lloyd Shuhfabrik Meyer, σκέψη 26).

31 Εν προκειμένω, τα δύο προγενέστερα σήματα είναι καταχωρισμένα στην Ισπανία. Εξάλλου, τα επίμαχα προϊόντα είναι προϊόντα τρέχουσας καταναλώσεως. Ως εκ τούτου, πρέπει να ληφθεί υπόψη, για την εκτίμηση, εν προκειμένω, του κινδύνου συγχύσεως η άποψη του οικείου κοινού που αποτελείται από τους τελικούς καταναλωτές στην Ισπανία.

Όσον αφορά τη σύγκριση των επιμάχων προϊόντων

- 32 Για την εκτίμηση της ομοιότητας των επιμάχων προϊόντων, πρέπει να ληφθούν υπόψη όλοι οι ασκούντες επιρροή παράγοντες που χαρακτηρίζουν τη σχέση μεταξύ των προϊόντων, ληφθέντος υπόψη ότι στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνεται, ειδικότερα, η φύση τους, ο προσορισμός τους, η χρήση τους καθώς και ο ανταγωνιστικός ή συμπληρωματικός χαρακτήρας τους (προπαρατεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 24 απόφαση Canon, σκέψη 23).
- 33 Καθ' όσον αφορά τη φύση των επιμάχων προϊόντων, διαπιστώνεται, όπως έχει πράξει και το τμήμα προσφυγών, ότι τα εν λόγω προϊόντα έχουν το γάλα ως κύρια ύλη και υπάγονται, ως εκ τούτου, στην κατηγορία των γαλακτοκομικών προϊόντων. Η θεώρηση αυτή δεν κλονίζεται από το γεγονός ότι, όπως προβάλλει η προσφεύγουσα και εκθέτει το τμήμα προσφυγών, το συμπυκνωμένο γάλα αποτελεί μια από τις μορφές υπό τις οποίες παρουσιάζεται το γάλα, ενώ το τυρί αποτελεί παράγωγο αυτού. Το οικείο κοινό είναι εν γνώσει του ουσιώδους, ως προς τη φύση τους, χαρακτηριστικού των προϊόντων αυτών και θεωρεί, πρωτίστως, ότι αυτά ανήκουν σε μία και την αυτή οικογένεια προϊόντων. Συναφώς, έστω και αν υποτεθεί ότι το οικείο κοινό είναι εν γνώσει των διαφορών μεταξύ των τρόπων παρασκευής των προϊόντων αυτών, εξ αυτού δεν συμπεραίνει, καλώς ή κακώς, ότι οι διαφορές αυτές εμποδίζουν την ίδια επιχείρηση να παρασκευάζει ή να διαθέτει στο εμπόριο, ταυτόχρονα, τους δύο τύπους προϊόντων. Κατά συνέπεια, το οικείο κοινό έχει, όπως είναι φυσικό, την εντύπωση ότι τα επίμαχα προϊόντα είναι δυνατόν να έχουν την ίδια εμπορική καταγωγή.
- 34 Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται από το γεγονός ότι η ομοιότητα μεταξύ των προϊόντων αυτών όσον αφορά τον προσορισμό τους και/ή η χρήση τους είναι ιδιαίτερα αδύναμη. Ορθώς, η προσφεύγουσα επικρίνει την αιτιολογία της αποφάσεως κατά την οποία τα επίμαχα προϊόντα περιλαμβάνονται στον μεγάλο αριθμό των μαγειρικών παρασκευασμάτων, ειδικότερα των γλυκισμάτων, και δη ότι μπορούν να υποκαθιστούν το ένα το άλλο, ιδίως όσον αφορά τα πρόσωπα που δεν ανέχονται τη λακτόζη. Πράγματι, ο κοινός προσορισμός τους ως μαγειρικού συστατικού χαρακτηρίζει σχεδόν όλα τα προϊόντα διατροφής. Εξάλλου, προκύπτει ότι σε πολύ μικρό

βαθμό τα επίμαχα προϊόντα μπορούν να υποκαθιστούν το ένα το άλλο. Αφενός, το Γραφείο παρέλειψε να παραθέσει έναν αριθμό, έστω και ήμισια παραστατικό, των μαγειρικών παρασκευασμάτων στα οποία μπορούν αυτά να χρησιμοποιούνται, εναλλακτικώς ή σωρευτικώς, στην Ισπανία. Αφετέρου, έστω και αν υποθεθεί ότι αυτοί οι δύο τύποι προϊόντων μπορούν, πράγματι, να αποτελούν υποκατάστατο του γάλακτος όσον αφορά τα πρόσωπα που δεν ανέχονται τη λακτόζη, το Γραφείο δεν παρέσχε κανένα στοιχείο από το οποίο να μπορεί να συναχθεί το μέρος του οικείου κοινού το οποίο χαρακτηρίζεται από μια τέτοια ανυπαρξία ανοχής είναι αρκούντως σημαντικό ώστε να μπορεί σοβαρώς να ληφθεί υπόψη κατά την ανάλυση του κινδύνου συγχύσεως. Τέλος, ο ισχυρισμός του τμήματος προσφυγών ότι οι δύο τύποι των επιμάχων προϊόντων πωλούνται στο ίδιο ράφι των καταστημάτων λιανικής πωλήσεως δεν στηρίζεται σε κανένα αντικειμενικό δεδομένο.

35 Ωστόσο, ούτε οι κρίσεις που έχουν διατυπωθεί στην ανωτέρω σκέψη 34 ούτε τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας, σύμφωνα με τα οποία το γάλα και το τυρί καταναλίσκονται κατά διαφορετικό τρόπο, δεν αποκλείουν το ότι τα προϊόντα είναι δυνατόν να είναι παρόμοια. Τέτοιες καταναλωτικές διαφορές μεταξύ των επιμάχων προϊόντων απλώς επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι πρόκειται για χωριστά προϊόντα όπου η σχετική δυνατότητα αλληλουποκαταστάσεως είναι ιδιαζόντως ισχνή, τόσο από άποψη διατροφής όσο και από άποψη απολαύσεως. Κατά συνέπεια, τα επίμαχα προϊόντα δεν είναι ανταγωνιστικά.

36 Αντιθέτως, τα προϊόντα αυτά είναι συμπληρωματικά, στο μέτρο που, κατά την αντίληψη του οικείου κοινού, ανήκουν στην ίδια οικογένεια προϊόντων και μπορούν άνετα να θεωρηθούν ως στοιχεία μιας γενικής κλίμακας γαλακτοκομικών προϊόντων δυναμένων να έχουν κοινή εμπορική καταγωγή.

37 Προκειμένου περί των ισπανικών δικαστικών αποφάσεων και των αποφάσεων του Γραφείου που η προσφεύγουσα επικαλείται προκειμένου να καταδείξει ότι τα επίμαχα προϊόντα είναι χωριστά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η κρισιμότητα των εν λόγω αποφάσεων πρέπει εν προκειμένω να τεθεί υπό αμφιβολία, στο μέτρο που αυτές αφορούν είτε διαφορετικά σημεία είτε διαφορετικά προϊόντα. Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η νομιμότητα των αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών εκτιμάται αποκλειστικώς βάσει του κανονισμού 40/94. Ως εκ τούτου, το Γραφείο δεν δεσμεύεται ούτε από τις εθνικές καταχωρίσεις ούτε από τις προγενέστερες αποφάσεις του [βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου

2002, T-130/01, Sykes Enterprises κατά ΓΕΕΑ (REAL PEOPLE, REAL SOLUTIONS), Συλλογή 2002, σ. ΙΙ-5179, σκέψη 31, καθώς και την παρατιθέμενη νομολογία].

- 38 Εν κατακλείδι, ορθώς το τμήμα προσφυγών κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, σύμφωνα με την αντίληψη του οικείου κοινού, τα επίμαχα προϊόντα είναι δυνατόν να έχουν κοινή εμπορική καταγωγή. Επομένως, τα προϊόντα αυτά πρέπει να θεωρηθούν ως παρόμοια, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

Όσον αφορά τη σύγκριση των συγκρουόμενων σημείων

- 39 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, η σφαιρική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως, καθόσον αφορά την οπτική, ακουστική ή εννοιολογική ομοιότητα των επίμαχων σημάτων, πρέπει να στηρίζεται στη συνολική εντύπωση που δίδουν αυτά, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, των διακριτικών και κυρίαρχων στοιχείων τους (προσπαρατεθείσες ανωτέρω στη σκέψη 28 αποφάσεις Lloyd Shuhfabrik Meyer, σκέψη 25, και MYSTERY, σκέψη 42). Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε ότι αποκλείεται μια ακουστική και μόνον ομοιότητα σημάτων να μπορεί να δημιουργήσει κίνδυνο συγχύσεως (προσπαρατεθείσα απόφαση Lloyd Shuhfabrik Meyer, σκέψη 28).
- 40 Εν προκειμένω, από την προσβαλλόμενη απόφαση και την απόφαση του τμήματος ανακοπών στην οποία αυτή αναφέρεται προκύπτει ότι τα συγκρουόμενα σημεία θεωρήθηκαν από το Γραφείο, κατόπιν οπτικής, ακουστικής και εννοιολογικής ανάλυσεως, ως παρόμοια, χωρίς αυτή η ομοιότητα να είναι έντονη. Αυτή η εκτίμηση πρέπει να γίνει δεκτή. Πράγματι, αφενός, όσον αφορά τα προγενέστερα σήματα, και κυρίως το σήμα αριθ. 104 442, το στοιχείο «El Castillo» πρέπει να θεωρηθεί ως κυρίαρχο από ακουστική και εννοιολογική άποψη [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 23ης Οκτωβρίου 2002, T-104/01, Oberhauser κατά ΓΕΕΑ — Petit Liberto (Fifties), Συλλογή 2002, σ. ΙΙ-4359, σκέψεις 40 και 45]. Εξάλλου, ο

όρος «castillo» αποτελεί το υποβληθέν προς καταχώριση σήμα. Επομένως, προκύπτει ότι το κυρίαρχο στοιχείο του προγενεστέρου σήματος αριθ. 104 442 και το λεκτικό σημείο του υποβληθέντος προς καταχώριση σήματος είναι περιπου όμοια, τόσο από εννοιολογική όσο και από ακουστική άποψη. Κατά συνέπεια, τα συγκρουόμενα σημεία είναι, τουλάχιστον, παρόμοια κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

Όσον αφορά τον κίνδυνο συγχύσεως μεταξύ των επίμαχων σημάτων

41 Πρέπει, εν προοιμώ, να υπομνηστεί ότι τόσο τα επίμαχα προϊόντα όσο και τα συγκρουόμενα σημεία είναι παρόμοια κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94. Ως εκ τούτου, πρέπει κανονικώς να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το οικείο κοινό είναι δυνατόν να σκεφθεί ότι τα καλυπτόμενα από το λεκτικό σήμα CASTILLO τυριά είναι δυνατόν να προέρχονται από τη δικαιούχο του προγενεστέρου παραστατικού σήματος EL CASTILLO επιχείρηση. Κατά συνέπεια, υφίσταται, a priori, κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ αυτών των δύο σημάτων.

42 Ωστόσο, στηριζόμενη στην απόφαση Canon (που έχει προπαρατεθεί στην ανωτέρω σκέψη 24), η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η συνύπαρξη στην αγορά πολλών ισπανικών και κοινοτικών καταχωρίσεων σημάτων τα οποία φέρουν τον όρο «castillo» ή περιλαμβάνουν ως συστατικό στοιχείο τον όρο αυτό καταδεικνύει την ανυπαρξία, εν προκειμένω, κινδύνου συγχύσεως.

43 Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, προκειμένου να εκτιμηθεί το ζήτημα αν η ομοιότητα μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσδιορίζονται από τα δύο σήματα είναι αρκετή ώστε να δημιουργείται κίνδυνος συγχύσεως πρέπει να ληφθεί υπόψη ο διακριτικός χαρακτήρας του προγενεστέρου σήματος, ασχέτως του αν αυτός απορρέει απο εγγενείς ιδιότητες του σήματος αυτού ή από τη φήμη του (προπαρα-

τεθείσα ανωτέρω στη σκέψη 24 απόφαση Canon, σκέψεις 18 και 24). Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται, στο πλαίσιο του κανονισμού 40/94, από την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, σύμφωνα με την οποία ο κίνδυνος συγχύσεως πρέπει να εκτιμάται από πλευράς, ιδίως, του κατά πόσον το σήμα είναι γνωστό στην αγορά.

- 44 Από τις σκέψεις αυτές απλώς προκύπτει ότι η θετική φήμη ενός προγενεστέρου σήματος είναι δυνατόν, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, να έχει συντελέσει στον έντονο διακριτικό χαρακτήρα ενός σήματος και, ως εκ τούτου, μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο συγχύσεως μεταξύ του σήματος αυτού και του υποβαλομένου προς καταχώριση σήματος.
- 45 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα, προκειμένου να καταδείξει την ανυπαρξία κινδύνου συγχύσεως μεταξύ των συγκρουόμενων σημάτων, όσον αφορά την υπό κρίση περίπτωση, λόγω της συνυπάρξεως στην αγορά αυτών των καταχωρίσεων δεν προσκόμισε κανένα άλλο στοιχείο εκτός από έναν κατάλογο ισπανικών ή κοινοτικών καταχωρίσεων οι οποίες συνίσταντο από τον όρο «castillo» ή περιελάμβαναν τον όρο αυτό.
- 46 Πάντως, αφενός, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ολότητα σχεδόν των περιλαμβανομένων στον κατάλογο αυτό καταχωρίσεων προβλήθηκαν για πρώτη φορά ενώπιον του Πρωτοδικείου. Όπως ορθώς υποστηρίζει το Γραφείο, η λήψη υπόψη των σημάτων αυτών προϋποθέτει την πλήρη εξέταση καθενός από αυτά, ιδίως καθόσον αφορά την ομοιότητά τους, με το προγενέστερο σήμα καθώς και τη φήμη τους. Ως εκ τούτου, δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη αυτές οι καταχωρίσεις, που προβλήθηκαν για πρώτη φορά ενώπιον του Πρωτοδικείου, πρέπει δε να απορριφθεί το αίτημα διεξαγωγής έρευνας ως προς αυτές [απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Μαρτίου 2003, T-237/01, Alcon κατά ΓΕΕΑ — Dlx Robert Winzer Pharma (BBS), μη Συλλογή 203, σ. ΙΙ-411, σκέψη 62].
- 47 Αφετέρου, προκειμένου περί των σημάτων που προβλήθηκαν ενώπιον του Γραφείου, δηλαδή των σημάτων CASTILLO DE HOLANDA, CASTILLO DEL PUENTE, EL CASTILLO και BLUE CASTELLO, τα οποία προσδιορίζουν προ-

ϊόντα υπαγόμενα στην κλάση 29, επιβάλλεται, κατ' αρχάς η διαπίστωση ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι τα παρασχεθέντα από την προσφεύγουσα στοιχεία δεν αποδείκνυαν την ανυπαρξία, εν προκειμένω, συγχύσεως. Πράγματι, σε αντίθεση με το σήμα αριθ. 104 442 της ανακόπτουσας, το μόνο που έχει πράγματι σημασία εν προκειμένω, το πλέον διακριτικό στοιχείο των τριών από τα σήματα αυτά δεν έγκειται στον όρο «castillo» αλλά στους λοιπούς όρους των σημάτων αυτών. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα δεν παρέσχε, με εξαίρεση το δικό της σήμα CASTILLO DE HOLANDA, κανένα στοιχείο ως προς τα πράγματι προσδιοριζόμενα από τα σήματα αυτά προϊόντα ή ως προς την αντιπροσωπευτικότητα του παραστατικού σήματος EL CASTILLO. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε, ούτε καν ισχυρίστηκε, ότι το ένα από τα σήματα αυτά είχε αποκτήσει φήμη δυνάμενη να αναβιώσει προϋφιστάμενο κίνδυνο συγχύσεως μεταξύ των σημάτων αυτών και του σήματος της ανακόπτουσας, πράγμα που θα μπορούσε, ενδεχομένως, να μειώσει τον κίνδυνο συγχύσεως που προέρχεται, εν προκειμένω, από το υποβληθέν προς καταχώριση σήμα.

- 48 Ορθώς, επομένως, το τμήμα προσφυγών, αφενός διαπίστωσε την ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως μεταξύ των συγκρουομένων, εν προκειμένω, σημάτων και, αφετέρου, ενέμεινε στο συμπέρασμα αυτό ενόψει των λοιπών σημάτων που του είχαν υποβληθεί. Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ο μόνος λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 49 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος αντιδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει, σύμφωνα με τα αιτήματα του Γραφείου, να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Forwood

Pirrung

Meij

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 4 Νοεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

N. J. Forwood